

Welkom

Rechtspraak Pensioen en scheiding

Mr. Wim P.M. Thijssen

Advocaat bij [Pensioenadvocaten.nl](https://www.pensioenadvocaten.nl) te Amstelveen, verbonden aan het VU
Expertisecentrum Pensioenrecht en geschillenbeslechter GIP

Deel 2 - 23 mei 2024

Te behandelen rechtspraak

Pensioen en alimentatie (draagkracht)

1. Rechtbank Amsterdam 20 februari 2023, ECLI:NL:RBAMS:2023:932 inzake ex-partners (pensioenpremie ten laste van draagkracht)
2. Rechtbank Gelderland 19 december 2023, ECLI:NL:RBGEL:2023:7258 (keuze arbeidsongeschikte gepensioneerde om niet te blijven werken leidt niet tot vermindering draagkracht voor PA)
3. Gerechtshof Amsterdam 23 januari 2024, ECLI:NL:GHAMS:2024:172 inzake ex-partners (pensioenopbouw - draagkracht alimentatie)
4. Gerechtshof 's-Hertogenbosch 15 februari 2024, ECLI:NL:GHSHE:2024:442 (vermindering draagkracht voor PA en KA vanaf pensionering; geen rekening gehouden met doorwerken)
5. Gerechtshof 's-Hertogenbosch 29 februari 2024, ECLI:NL:GHSHE:2024:663 (bij vaststelling draagkracht voor alimentatie rekening houden met contractueel verplichte werknemerspensioenpremie)
6. Rechtbank Den Haag 4 april 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:4810 (contractueel verplichte werknemerspensioenpremie ten laste draagkracht voor KA gebracht)
7. Rechtbank Noord-Nederland 29 maart 2024, ECLI:NL:RBNNE:2024:1263 (pensioenpremie ten laste draagkracht KA)

Te behandelen rechtspraak

DGA (alimentatie)

1. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 14 november 2023, ECLI:NL:GHARL:2023:9581 inzake ex-partners (draagkracht DGA bij vervroegde pensioeningang)
2. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 januari 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:615 inzake DGA - belastingdienst (geen afzien pensioen en indexering omdat r-c positie mede uit pensioenuitkeringen kan worden afgelost)

Te behandelen rechtspraak

DGA (externe onderbrenging rechten ex-partner)

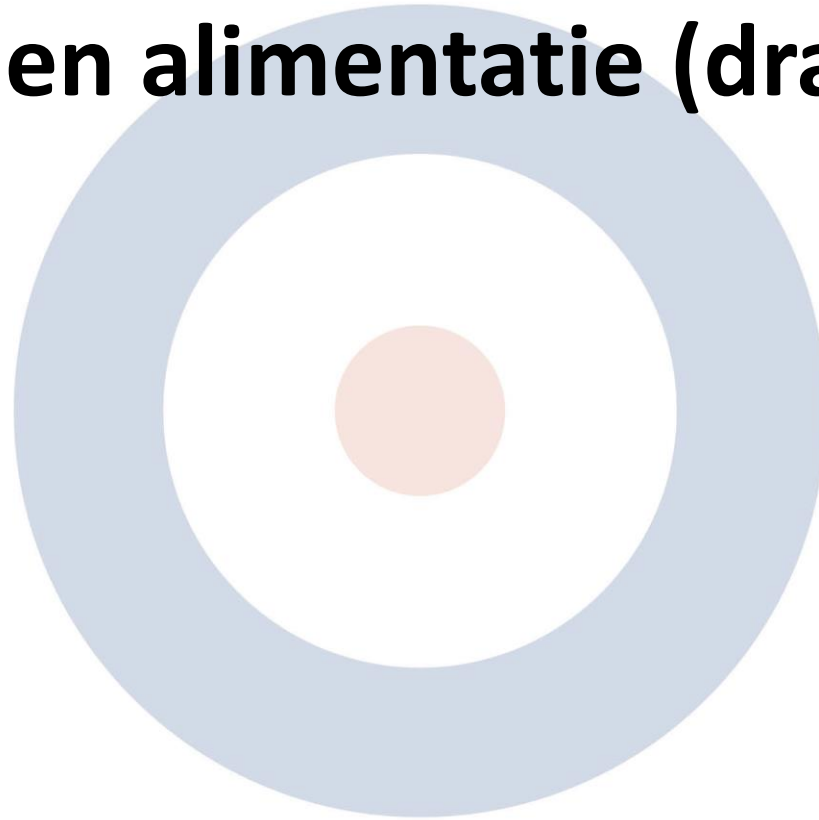
1. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 22 september 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:9508 inzake ex-partners) (externe onderbrenging rechten ex-partner DGA)
En:
Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 februari 2021, ECLI:NL:GHARL:2021:1721 inzake ex-partners (externe onderbrenging rechten ex-partner DGA)
2. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 25 oktober 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:9116 (schadevergoedingsplicht bij niet extern onderbrengen pensioenrechten ex-partner DGA)
PHR 24 november 2023, ECLI:NL:PHR:2023:1061 (schadevergoedingsplicht bij niet extern onderbrengen pensioenrechten ex-partner DGA)
HR 22 december 2023, ECLI:NL:HR:2023:1802 (bekrachtiging - 81 RO)
2. Gerechtshof -'s-Hertogenbosch 16 januari 2024, ECLI:NL:GHSHE:2024:75 inzake pensioengerechtigde - erfgenaam (erfgenaam aansprakelijk wegens OD overleden DGA die BV pensioenverplichting liet aangaan die niet kon worden nagekomen)
3. Rechtbank Den Haag 21 februari 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:4424 (bewijsopdracht liquiditeitstekort externe onderbrenging rechten ex-partner DGA op peb DGA)

Te behandelen rechtspraak

Internationaal privaatrecht

1. Rechtbank Rotterdam 3 november 2023, ECLI:NL:RBROT:2023:10179 inzake ex-partners (verevening Duits pensioen)
2. Rechtbank Amsterdam 1 mei 2023, ECLI:NL:RBAMS:2023:8704 inzake ex-partners (waardeverrekening Texaanse pensioenen - waaronder 401K)
3. Rechtbank Den Haag 21 december 2023, ECLI:NL:RBDHA:2023:21460 inzake ex-partners (geen verdeling Engels pensioen naar Engels recht, niet aan stelplicht voldaan)

Pensioen en alimentatie (draagkracht)

Inleidend - Onderscheid maken tussen:

- Wettelijk verplicht te betalen werknemerspensioenpremie
- Contractueel verplicht te betalen pensioenpremie
- Vrijwillig te betalen pensioenpremie (voor voortzetting pensioenopbouw na einde huwelijk of voor “pensioenreparatie” als gevolg van pensioenverrekening of pensioenverevening)

**Rechtbank Amsterdam 20 februari 2023,
ECLI:NL:RBAMS:2023:932**

Feiten en oordelen:

- Het betrof de KA
- Vrouw was ondernemer – voor bepalen winst uit onderneming uitgaan van jaarcijfers over de afgelopen 3 jaar
- Gestelde feit dat één bepaald jaar een uitschieter was niet in aanmerking genomen

Rechtbank Amsterdam 20 februari 2023, ECLI:NL:RBAMS:2023:932

- Rechtbank hield rekening met “pensioenpremie” te betalen door de man (omdat uitgegaan werd van een loonstrook betrof het kennelijk contractueel verplichte werknemerspensioenpremie)
- Rechtbank hield rekening met reservering voor arbeidsongeschiktheidspensioen door de vrouw in de eenmenszaak omdat zij ook vóór de echtscheiding al reserveerde en zij zich niet kon laten verzekeren

**Rechtbank Gelderland 19 december 2023,
ECLI:NL:RBGEL:2023:7258**

Feiten en oordelen:

- Het betrof door de man te betalen partneralimentatie
- Man ging op leeftijd 61 vervroegd met pensioen vanuit de Ziektewet
- De Ziektewetuitkering van het UWV verviel daardoor
- Inkomen daardoor aanzienlijk verlaagd

Rechtbank Gelderland 19 december 2023, ECLI:NL:RBGEL:2023:7258

Feiten en oordelen:

- Inkomensverlies was keuze man, hij had niet uit dienst hoeven gaan
- Vraag is of sprake is van voor herstel; vatbare inkomensvermindering
- Arbeidsongeschiktheid conflictgerelateerd, inkomensverlies wordt geacht te zijn hersteld of vatbaar te zijn voor herstel
- Vertrek naar het buitenland door de man maakt het niet anders
- Vraag is of hier sprake is van eigendomsontneming, zie EB 2022/22

**Gerechtshof Amsterdam 23 januari 2024,
ECLI:NL:GHAMS:2024:172**

Feiten en oordelen:

- Het betrof KA te betalen door de man
- Man werkzaam geweest in eenmanszaak die later werd ingebracht in een BV
- De vraag was in hoeverre moest worden uitgegaan van dividendcapaciteit

**Gerechtshof Amsterdam 23 januari 2024,
ECLI:NL:GHAMS:2024:172**

Feiten en oordelen:

- Standpunt man dat hij minder declarabele uren kan maken door de gedeeltelijke zorg voor de kinderen na echtscheiding verworpen
- Premie voor arbeidsongeschiktheidspensioenverzekering gedeeltelijk in aanmerking genomen (niet gemotiveerd waarom niet volledig)

Gerechtshof Amsterdam 23 januari 2024, ECLI:NL:GHAMS:2024:172

Feiten en oordelen:

- Man bracht fiscale oudedagsreserve in bij de BV, BV nam lijfrenteverplichting op zich
- Man wenst bedrag voor pensioensparen (aftrek in box 1) ten laste van de draagkracht te laten komen
- Omdat geen duidelijkheid bestond over de pensioenopbouw van de man over de periode gedurende welke hij in het verleden in loondienst had gewerkt, arbitraire vaststelling beperkte aftrek pensioensparen
- Vraag: mag dan ook met pensioenverevening rekening worden gehouden?

**Gerechtshof 's-Hertogenbosch 15 februari 2024,
ECLI:NL:GHSHE:2024:442**

Feiten en oordelen:

- Vraag was of bij vaststelling KA met voorziene pensionering van de man rekening mocht worden gehouden
- Man werkzaam in loondienst (kennelijk bij de overheid; kennelijk deelnemer ABP)

**Gerechtshof 's-Hertogenbosch 15 februari 2024,
ECLI:NL:GHSHE:2024:442**

Feiten en oordelen:

- Hof brengt pensioenpremie (kennelijk contractueel verplichte werknemerspensioenpremie) ten laste van de draagkracht
- Zo ook VUT/FPU-premie
- Zo ook “aanv. Pensioenpremie/WIA”

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 15 februari 2024, ECLI:NL:GHSHE:2024:442

Feiten en oordelen:

- Vrouw stelt dat met pensionering geen rekening moet worden gehouden, man kan doorwerken
- Man moet dan te zijner tijd maar wijzigingsverzoek indienen
- Hof stelt KA lager vast voor periode vanaf pensionering, kennelijk omdat de pensioendatum kort na de echtscheiding zou liggen

**Gerechtshof 's-Hertogenbosch 15 februari 2024,
ECLI:NL:GHSHE:2024:442**

Feiten en oordelen:

- Ook bij draagkracht voor PA rekening gehouden met pensioenpremie
- Gedurende periode tot pensionering gold een bepaalde draagkracht voor PA
- Vanaf pensionering geen draagkracht voor PA

**Gerechtshof 's-Hertogenbosch 29 februari 2024,
ECLI:NL:GHSHE:2024:663**

Feiten en oordelen:

- Deze zaak betrof de KA
- Man verzoekt nihilstelling

**Gerechtshof 's-Hertogenbosch 29 februari 2024,
ECLI:NL:GHSHE:2024:663**

Feiten en oordelen:

- Bij vaststelling draagkracht rekening gehouden met “maandelijkse (pensioen)premies”
- AP-premie (arbeidsongeschiktheidspensioen)
- Premie OP/NP
- Het betrof kennelijk contractueel verplichte pensioenpremie

Rechtbank Den Haag 4 april 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:4810

Feiten en oordelen:

- Zaak betrof wijziging KA te betalen door de man op grond van wijziging omstandigheden
- Bijzondere omstandigheid was de draagkracht van de man zou zijn toegenomen

Rechtbank Den Haag 4 april 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:4810

Feiten en oordelen:

- Voor draagkracht vrouw premie ABP keuzepensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen in aanmerking genomen
- ABP keuzepensioen betreft vrijwillig betaalde pensioenpremie, kennelijk in aanmerking genomen omdat deze ook voor wijzigingsverzoek werd betaald
- Premie arbeidsongeschiktheidspensioen betrof kennelijk contractueel verplichte pensioenpremie

Rechtbank Den Haag 4 april 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:4810

Feiten en oordelen:

- Voor draagkracht man gold als uitgangspunt dat de man een hoger inkomen zou kunnen verwerven dan zijn werkelijke inkomen
- Geen beperkingen
- Volop werk als webdesigner en in de beveiligingsbranche beschikbaar

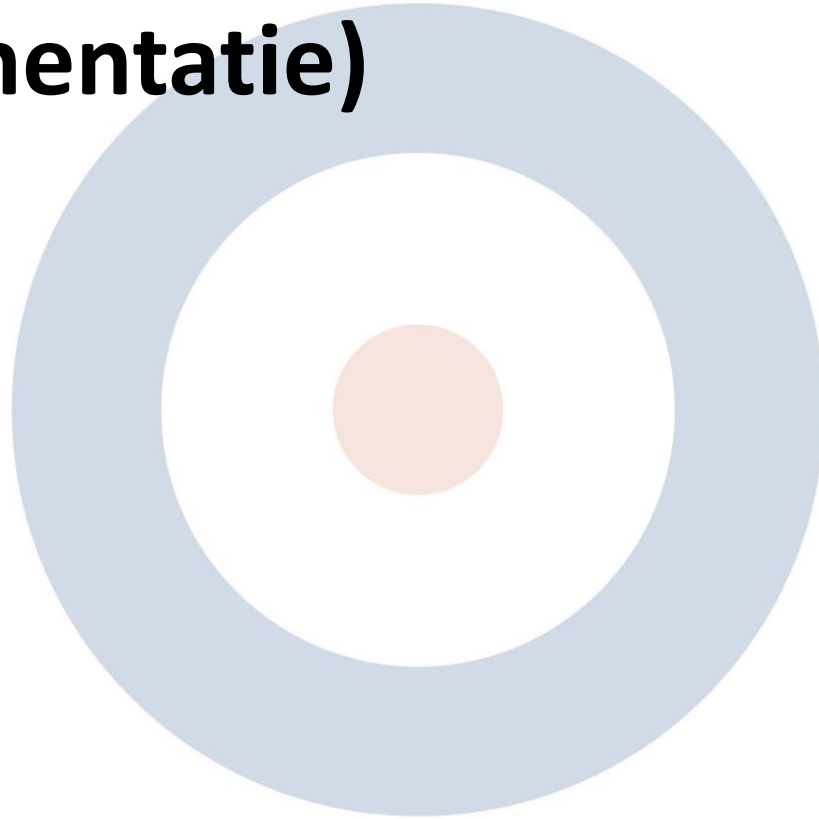
Rechtbank Noord-Nederland 29 maart 2024, ECLI:NL:RBNNE:2024:1263

Feiten en oordelen:

- Verzoek man dat vrouw dient bij te dragen in kosten levensonderhoud kinderen (KA)
- Rekening gehouden met premies voor pensioen (pensioen/NP) en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (premies AOP en AOV)
- Verzoek afgewezen

DGA (alimentatie)

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 14 november 2023, ECLI:NL:GHARL:2023:9581

Feiten:

- DGA staakte zijn werkzaamheden vanwege gezondheidsklachten en ving het inkomensverlies op door zijn pensioen in eigen beheer vervroegd te laten ingaan
- Daardoor daalde het pensioen
- Rechtbank wees de door de man verzochte nihilstelling toe

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 14 november 2023, ECLI:NL:GHARL:2023:9581

Oordelen Hof:

- Staken werkzaamheden en vervroegde pensioeningang niet onredelijk omdat de DGA zijn pensioen niet vervroegd hoeft op te nemen om aan de alimentatieplicht te blijven voldoen met als gevolg dat het pensioen op latere leeftijd van de man is verdampt
- Door pensioendotaties aan de voorziening stijgt het pensioen niet

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 14 november 2023, ECLI:NL:GHARL:2023:9581

Oordelen Hof:

- Hof loopt niet vooruit op in het zicht zijnde ontvangen van AOW door de man
- Advocaten worden geacht partijen daarvoor te zijner tijd tot een regeling te kunnen bewegen
- In de tussentijd kunnen er ook weer andere wijzigingen van omstandigheden zijn

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 januari 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:615

Feiten:

- DGA met grote rekening-courantschuld aan BV
- Belastingdienst:
  - Lening zou zakelijk niet worden verstrekt
  - Gelden worden geacht de BV definitief te hebben verlaten, mede omdat geen aflossingsschema was overeengekomen
  - Dan wordt de opname als dividendopname gezien en moet dividendbelasting worden betaald
  - Pensioen in eigen beheer bovendien prijsgegeven omdat het de facto tot zekerheid was gesteld door de verstrekte lening

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 januari 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:615

Hof:

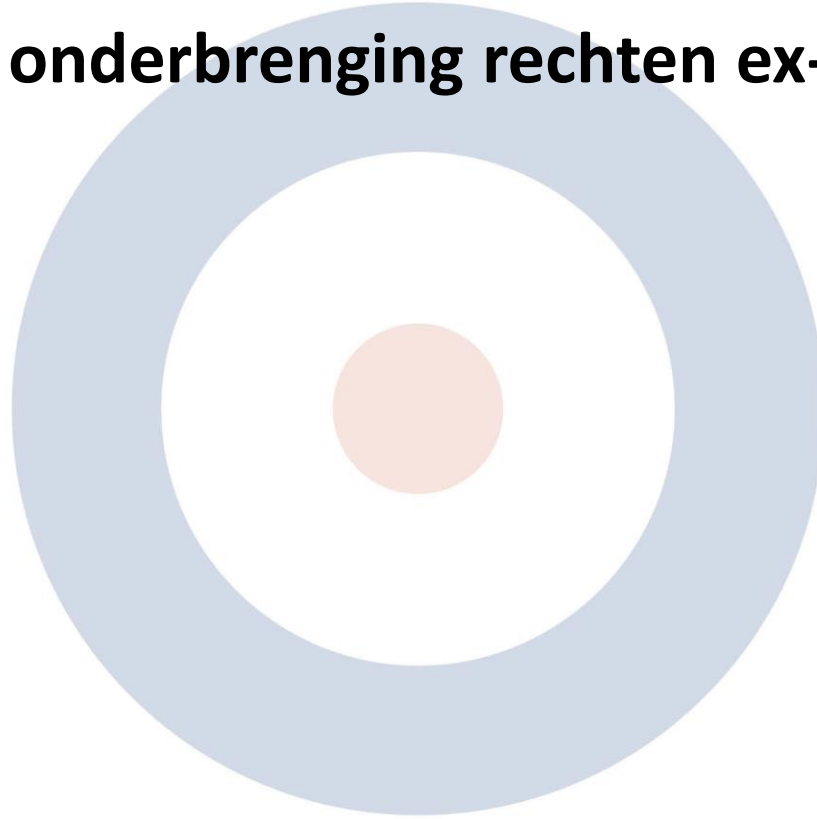
- Geen sprake van dividendopname omdat de schuld mede zou kunnen worden afgelost uit de te zijner tijd te ontvangen netto pensioenuitkeringen
- Geen sprake van prijsgeven pensioen in eigen beheer, het achterwege blijven van de voorwaardelijke indexering maakte dat niet anders
- Let op: tegenover de rekening-schuld stond onroerend goed met reële waarde

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 januari 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:615

Betekenis voor alimentatierekenen:

- De uitspraak zet de deur open voor het aannemen van opnamecapaciteit in rekening-courant voor betaling alimentatie
- Met name als geen dividendcapaciteit bestaat (bijvoorbeeld op grond van de pensioentoets)
- Er zou dan geen sprake zijn van dividendopnames omdat de schuld mede zou kunnen worden afgelost uit de te zijner tijd te ontvangen netto pensioenuitkeringen
- Geen sprake van prijsgeven pensioen in eigen beheer
- Let op: tegenover vorming van een rekening-schuld voor betaling alimentatie staat geen reële waarde in privé, dat kan DGA als tegenargument opwerpen

DGA (externe onderbrenging rechten ex-partner)

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 februari 2021,
ECLI:NL:GHARL:2021:1721**

- Deskundigenbenoeming voor beoordeling vraag of de BV de rechten van de ex-partner van de DGA op diens pensioen extern kan onderbrengen
- Hof geeft op voorhand aan de bestaande lijn in de rechtspraak in verband met onderdekking en liquiditeitstekort te zullen volgen

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 februari 2021, ECLI:NL:GHARL:2021:1721

Die lijn houdt in:

- Rechten ex-partner vaststellen per datum einde huwelijk
- Bedrag benodigd voor externe onderbrenging vaststellen per moment feitelijke onderbrenging, tenzij een partij onnodig heeft vertraagd
- Liquiditeitstekort delen, tenzij BV/DGA verwijtbaar hebben gehandeld
- Beoordelen welke liquiditeit beschikbaar is, kan worden vrijgemaakt of extern kan worden verkregen zonder continuïteit BV in gevaar te brengen

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 25 oktober 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:9116
HR 22 december 2023, ECLI:NL:HR:2023:1802

Feiten:

- Tandartspraktijk in BV met pensioen in eigen beheer
- Na echtscheiding substantiële opnamen in rekening-courant
- BV verplicht tot externe onderbrenging rechten ex-partner DGA op diens pensioen
- Vraag was of de DGA onrechtmatig had gehandeld

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 25 oktober 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:9116
HR 22 december 2023, ECLI:NL:HR:2023:1802

Hof:

- DGA was als enige bestuurder en grootaandeelhouder
- Noodzaak opnames in rekening-courant niet aangetoond
- DGA handelde onrechtmatig jegens ex-partner
- Schadevergoedingsplicht aangenomen
- Bedrag dat overeenkomst met waarde gemiste netto pensioenuitkeringen

Gerechtshof -'s-Hertogenbosch 16 januari 2024, ECLI:NL:GHSHE:2024:75

Feiten:

- DGA laat zijn BV in het kader van echtscheiding geconcretiseerde pensioenverplichtingen (vastgestelde pensioenen) jegens zijn ex-partner op zich nemen
- Vast stond dat de BV die verplichtingen niet zou kunnen nakomen
- DGA overlijdt
- Ex-partner spreekt erfgenaam overleden DGA aan op onrechtmatige daad

Gerechtshof -'s-Hertogenbosch 16 januari 2024, ECLI:NL:GHSHE:2024:75

Feiten en oordelen:

- DGA laat zijn BV in het kader van echtscheiding geconcretiseerde pensioenverplichtingen (vastgestelde pensioenen) jegens zijn ex-partner op zich nemen
- Vast stond dat de BV die verplichtingen niet zou kunnen nakomen
- DGA overlijdt
- Ex-partner spreekt erfgenaam overleden DGA aan op onrechtmatige daad

**Gerechtshof -'s-Hertogenbosch 16 januari 2024,
ECLI:NL:GHSHE:2024:75**

Hof:

- Voor overleden DGA gold bestuurdersaansprakelijkheid volgens de Beklamel-norm (ernstig verwijtbaar persoonlijk handelen)
- Overleden DGA handelde onrechtmatig jegens ex-partner
- Vordering over op erfgenaam

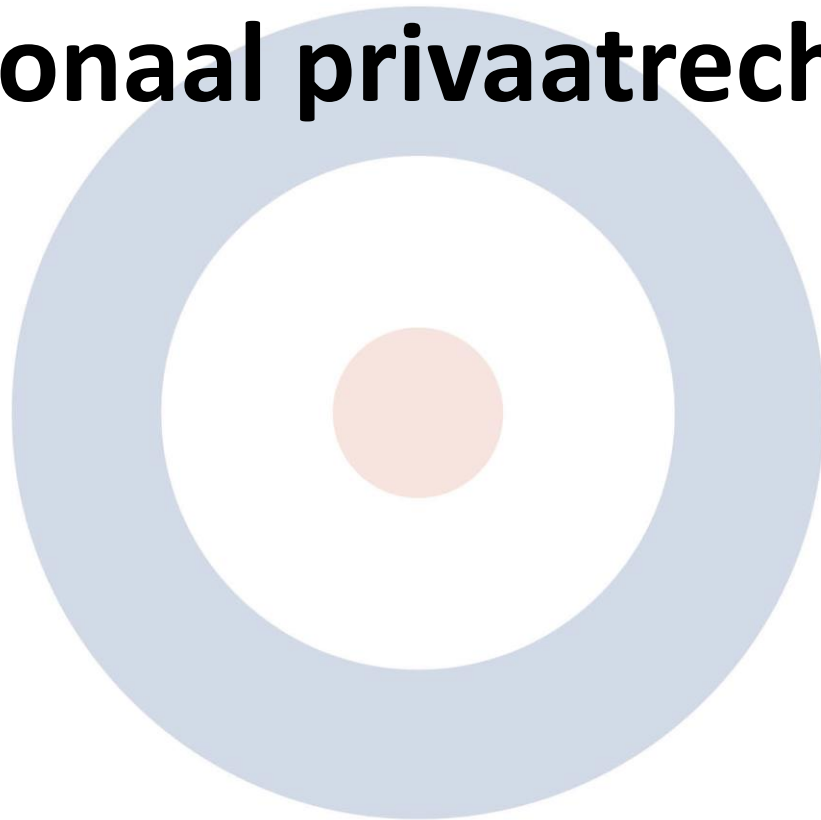
**Rechtbank Den Haag 21 februari 2024,
ECLI:NL:RBDHA:2024:4424**

Feiten en oordelen:

- BV financierde woning DGA
- BV en DGA stellen dat liquiditeitstekort bestaat voor externe onderbrenging rechten ex-partner op pensioen in eigen beheer van de DGA
- Deskundige benoemd om dat te beoordelen

Internationaal privaatrecht

Internationaal privaatrecht

- Twee soorten vraagstukken:
  - Geldt een buitenlands pensioen als “pensioen” in de zin van de WVPS
  - “Dubbele” pensioenverdeling van Nederlands pensioen (naar buitenlands recht verdeling maar toepassing Nederlands recht door Nederlandse pensioenuitvoerder)

**Rechtbank Rotterdam 3 november 2023,
ECLI:NL:RBROT:2023:10179**

Feiten en oordelen:

- Nederlandse rechter bevoegd
- Nederlands recht van toepassing
- Duits pensioen (renteversicherung) dient te worden verevend
- Vordering tot indiening mededelingsformulier bij Duitse pensioenuitvoerder afgewezen omdat die uitvoerder niet aan Nederlands recht is gebonden

Rechtbank Amsterdam 1 mei 2023, ECLI:NL:RBAMS:2023:8704

Feiten en oordelen:

- Texaans recht van toepassing
- Vrouw had “pensioen” opgebouwd
- Een SWIL bij Gensler profit sharing plan
- Bij Gensler een 401k Employees Savings Plan
- Waarde bij verdeling in aanmerking genomen volgens Texaans recht

Rechtbank Den Haag 21 december 2023, ECLI:NL:RBDHA:2023:21460

Feiten en oordelen:

- Nederlandse rechter bevoegd voor beoordeling pensioenverdeling
- Engels pensioen komt op grond van art. 10:51 BW jo. art. 1, lid 7 WVPS voor verevening in aanmerking als Nederlands huwelijksvermogensrecht van toepassing is
- Feitelijk oordeel dat Engels huwelijksvermogensrecht van toepassing is; verdeling naar Engels recht
- Rechtbank wijst verzoeken af omdat deze niet kunnen worden beoordeeld

Vergeet niet de toetsvragen te beantwoorden